

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Název projektu	Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	CZ.02.2.69/0.0./0.0/16_015/0002400

Prezentace předmětu:
Sociální politika
Vyučující:
Mgr. Ivona Buryová, Ph.D.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Sociální exkluze a sociální inkluze

Struktura přednášky

- **Vymezení pojmu sociální exkluze**
- **Příčiny sociální exkluze**
- **Ohrožené skupiny**
- **Past sociálního vyloučení**
- **Sociální začleňování**

SOCIÁLNÍ EXKLUZE A SOCIÁLNÍ INKLUZE

Cílem přednášky je:

- Vysvětlit pojmy sociální exkluze.
- Seznámit s příčinami sociální exkluze
- Uvést ohrožené skupiny občanů.
- Vysvětlit past sociálního vyloučení.
- Seznámit s aktivitami sociálního začleňování

Pojem sociální exkluze

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

Sociální exkluze je proces, kdy jsou jednotlivci či celé skupiny vytěsňovány na okraj společnosti a je jim omezován nebo zamezen přístup ke zdrojům, které jsou dostupné ostatním členům společnosti.

Sociálním vyloučením se rozumí vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace.

Příčiny sociálního vyloučení

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

vnější

- trh práce a jeho charakter
- bytová politika
- sociální politika
- praxe samospráv ve vztahu k sociální oblasti
- rasismus a diskriminace na základě rasy, národnosti, víry, orientace...

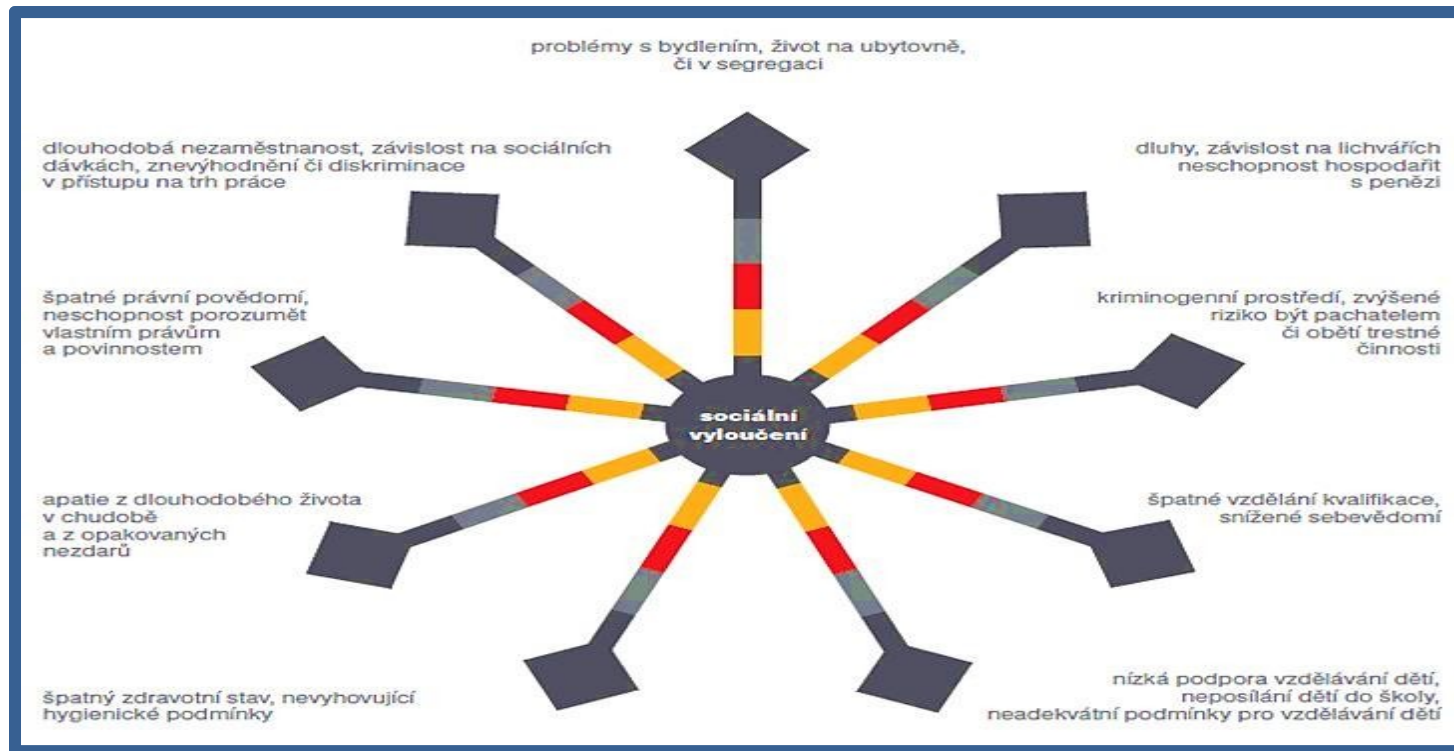
vnitřní

- ztráta pracovních návyků
 - neschopnost hospodařit s penězi
 - apatie a nízká motivace k řešení vlastních problémů
-

Příčiny sociálního vyloučení

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Zdroj: webový portál slideplayer [online] [vid. 9.04.2019]. Dostupné z: <https://slideplayer.cz/slide/2321122>

Skupiny ohrožené sociálním vyloučením

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

MARGINALIZOVANÉ SKUPINY:

- Děti a mladiství ohrožení drogovou závislostí.
- Osoby opouštějící ústavní péči.
- Osoby bez přístřeší.
- Osoby vracející se z výkonu trestu.
- Osoby drogově závislé nebo léčící se z drogové závislosti.

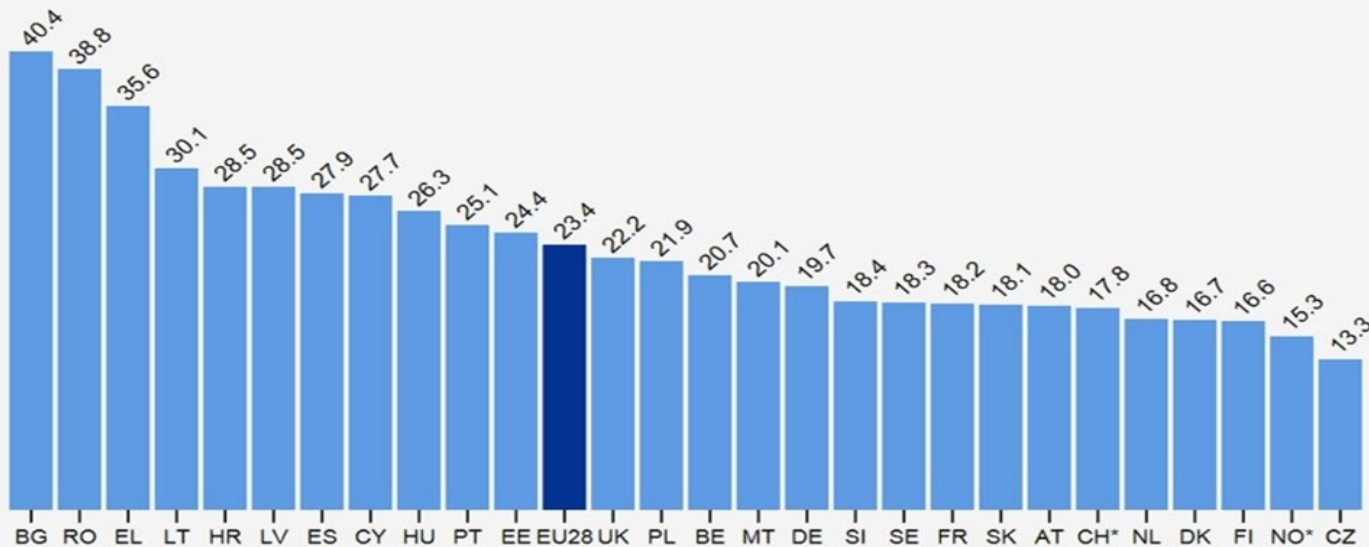
Všem výše zmíněným skupinám je věnována péče, zaměřená především na terciální prevenci. To znamená, snahu, začlenit se do normálního života, navázat vztahy s rodinou a přáteli, pomoc, při uplatnění na trhu práce a získat ubytování spolu s vyřešením sociální podpory.

Osoby ohrožené sociálním vyloučením

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

LIDÉ OHROŽENÍ CHUDOBOU NEBO SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM V ROCE 2016 (v %)

Údaje pro EU byly odhadnuty. U Chorvatska, Nizozemska a Rumunska se jedná o předběžné údaje. Výsledky států EFTA (označené *) se nepodílejí na průměru EU.

Zdroj: Eurostat

Zdroj: webový portál iDNES [online] [vid. 9.04.2019]. Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/chudoba-socialni-vyloucení-evropa-eu-dsb-/ekonomika.aspx?c=A171017_131309_ekonomika_are

Sociálně vyloučené lokality

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Zdroj: webový portál Parlamentní listy [online] [vid. 10.04.2019]. Dostupné z:
<https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/tiskovezpravy/Ministr-Dienstbier-seznam-i-vladu-se-stavem-socialne-vyloucenych-lokalit-v-Usteckem-kraji-404146>

Zdroj: webový portál e15 [online] [vid. 10.04.2019]. Dostupné z:
<https://www.e15.cz/domaci/pocet-socialne-vyloucenych-lokalit-se-od-roku-2006-zdvojnasil-1239426>

Past sociálního vyloučení

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

Zdroj: webový portál Agentury pro sociální začleňování [online] [vid. 10.04.2019]. Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/co-je-socialni-vyloucení>

Proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný.

V moderní společnosti se inkluze týká zejména následujících skupin:

- lidí se zdravotními handicapy;
 - příslušníků etnických a kulturních menšin;
 - uprchlíků a přistěhovalců;
 - osob, které byly dočasně ze společnosti vyloučeny – propuštěných vězňů, mladistvých delikventů atd.
-

Sociální inkluze

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Aktivní inkluze znamená umožnění všem občanům, zejména těm nejvíce znevýhodněným, se plně začlenit do společnosti, a to včetně získání plnohodnotného zaměstnání.

V praxi to znamená:

- adekvátní finanční podpora společně s podporou v hledání zaměstnání,
 - existence inkluze na trhu práce - pomoc lidem bojovat s chudobou při zaměstnání tzv. nenechat se odradit od práce,
 - přístup ke službám, které pomáhají lidem aktivně se zapojit do společnosti.
-

Agentura pro sociální začleňování

- odbor Sekce pro lidská práva Úřadu vlády ČR; od 2008
- vládní nástroj na podporu obcí při řešení problematiky sociálního vyloučení
- pomáhá obcím při mapování problémů a jejich řešení
- propojuje subjekty ve spolupráci
- spolupracuje s ministerstvy
- bydlení; zaměstnanost; vzdělávání;
sociální služby; bezpečnost;
rodina a sociálně-právní ochrana dítěte

**Agentura
pro sociální začleňování**

Shrnutí přednášky

- **Pojem sociální exkluze – sociální vyloučení je spojen s procesem, kdy jsou jednotlivci či celé skupiny vytěšňovány na okraj společnosti a je jim omezován nebo zamezen přístup ke zdrojům, které jsou dostupné ostatním členům společnosti.**
- **Příčiny sociálního vyloučení jsou:**
 - ekonomické – důvodem je dlouhodobá nezaměstnanost, zadluženost, bezdomovectví apod.**
 - kulturní – cizinci, migranti, etnické menšiny**
 - sociální – lidé z výkonu trestu, drogově závislí, mladiství z výchovných ústavů apod.**
- **Past sociálního vyloučení – zadlužení – ztráta bydlení – ztráta zaměstnání – stigmatizace (člověk v chudobě) – sociální vyloučení.**
- **Sociální inkluze – začleňování – podpora státu prostřednictvím sociální pomoci, agentura pro sociální začleňování – integrace do společnosti a na trh práce.**